

Vägen till arbete

Kommunstyrelsens analys 2021

Omfattar perioden juli 2020 – december 2020

Stabsavdelning/SPU

**ÖSTRA
GÖINGE**

Innehållsförteckning

Vägen till arbete	1
1 Inledning	3
1.1 Göingemodellen	3
1.2 Mål- och resultatplanen	3
2 Verksamhetsrapport Vägen till arbete	4
3 Analys	5
3.1 Mål- och resultatplanen 2020 – 2023 avseende Vägen till arbete	5
3.2 Kommunstyrelsens analys	6
3.2.1 Analys av insatser som leder till arbete och egenförsörjning	6
3.2.2 Politisk analys av verksamhetsrapporten	7
3.2.3 Fördjupningsområde	8
4 Uppföljning och utvärdering	9
4.1 Modell för uppföljning och utvärdering	9
4.2 Syfte och metod vid utvärdering av verksamhetsrapport	9
5 Övergripande dokument	11
5.1 Styrande dokument för området Vägen till arbete	11
5.1.1 Kommunfullmäktigenivå	11
5.1.2 Kommunstyrelsenivå	11
5.1.3 Kommunfullmäktige avseende Vägen till arbete	11
5.1.4 Kommunstyrelse avseende Vägen till arbete	13

1 Inledning

1.1 Göingemodellen

Östra Göinge kommun står inför ständiga utmaningar och kraven är många på service, högre kvalitet och bättre resultat. Dessa krav kommer från medborgare och företag i Östra Göinge, men också från staten och dess myndigheter. Allt måste i sin tur förverkligas utifrån tydliga prioriteringar och begränsade resurser. För att klara detta krävs en organisation i utveckling med tydligt fokus på ständiga förbättringar där både målstyrning samt uppföljning och utvärdering är viktiga komponenter.

Göingemodellen utgår från en övergripande vision och till den kopplas sedan tydliga av politiken fastställda prioriterade områden. Dessa områden finns tydligt utpekade i den av kommunfullmäktige antagna Mål- och resultatplanen. Utifrån denna plan och en del andra antagna dokument utarbetar förvaltningen årligen en dokumenterad planering för att kunna arbeta med hänsyn till fastställda politiska prioriteringar.

Mål- och resultatplanen är politikens viktigaste styrande dokument. Den utarbetas för att gälla under en fyra års period och börjar gälla efter allmänna val.

1.2 Mål- och resultatplanen

I den Mål- och resultatplan som gäller för åren 2020 – 2023 har politiken lyft fram fem prioriterade områden;

- En bra start i livet
- Vägen till arbete
- Det goda åldrandet
- Attraktiva byar
- Hållbara Östra Göinge

För ytterligare information om uppföljning och utvärdering samt styrande dokument hänvisas till avsnitten 4 och 5 i denna analys.

2 Verksamhetsrapport Vägen till arbete

Med den framlagda verksamhetsrapporten 2021 för området – Vägen till arbete - vill den kommunala förvaltningen skapa:

- transparens av hur väl kommunen lever upp till olika krav
- lärande och utveckling
- underlag för framtida prioriteringar

Inom ramen för utmaningsområdet är det en rad verksamheter som i första hand berörs:

- Samhällsutveckling
- Utbildning och arbete

Verksamhetsrapporten har fokus på tre områden utifrån området Arbete och företagande:

- Arbete
- Eget ansvar
- Samarbete och samverkan

Utöver detta redovisas i rapporten skilda aspekter rörande omvärldsanalys, återkoppling tidigare analys och förvaltningens samlade rekommendationer.

3 Analys

3.1 Mål- och resultatplanen 2020 – 2023 avseende Vägen till arbete

I avsnittet 3.1 presenteras de delar i Mål- och resultatplanen 2020 - 2023 som berör området Vägen till arbete. För djupare insikt rörande vad som finns i övriga aktuella dokument hänvisas till avsnitt 5.

Inom det prioriterade området Vägen till arbete lyfts följande fram.

Arbete

Alltför många är utan arbete i Östra Göinge, främst bland utrikesfödda och bland dem som inte klarat gymnasiet. En tydlig prioritering de kommande åren måste vara att fler ska komma i arbete för att klara sin egen försörjning. Det är också en viktig förutsättning för lyckad integration. Östra Göinge behöver fler jobb och enklare vägar till jobb. Trösklarna in på arbetsmarknaden för främst ungdomar, utrikesfödda, funktionsnedsatta och äldre måste sänkas. De som står långt från arbetsmarknaden måste genom utbildning rustas med de kunskaper och färdigheter som krävs för att kunna ta ett arbete. För en del är den bästa lösningen att komma ut på en arbetsplats, knyta kontakter, prova på att jobba och få visa vad man kan.

Samarbete

Om alla som behöver ska få möjlighet att prova på ett arbete behöver inte bara kommunen utan även andra aktörer som företag, föreningar, idéburna sektorn och inte minst Arbetsförmedlingen bidra. Samarbete är ett nyckelord för att lyckas med att få många i arbete.

Eget ansvar

Alla som kan arbeta ska få chansen till ett jobb. På vägen dit kan det vara nödvändigt med stöd i olika former. Men det ska vara mycket tydligt att det alltid krävs en motprestation för att få tillgång till samhällets stöd. En skyldighet att delta i aktiviteter för att få ekonomiskt eller annat stöd ger ett tydligt incitament för den enskilde att själv bidra till integration och delaktighet i samhället. Det är viktigt att alla utifrån sin förmåga tar ett ansvar för att uppnå självständighet genom arbete, utbildning och språkkunskaper. Att kunna försörja sig själv är det överlägset bästa sättet att motverka ofrihet, fattigdom och utanförskap.

Nya jobb

För att fler ska komma i arbete behövs fler företag och fler arbetsplatser. Därför ska arbetet med att öka attraktiviteten för entreprenörer och företag att vilja verka och utvecklas i Östra Göinge intensifieras. Fler ska uppmuntras att se företagande och entreprenörskap som en möjlighet, inte minst unga och nyinflyttade.

Nya företag

I framtiden kommer efterfrågan på välfärdstjänster att öka ytterligare. Därför ska det bli enklare för fristående aktörer inom välfärdssektorn att etablera sig i Östra Göinge. Arbetet för att ytterligare förbättra näringslivsklimatet ska fortsatt ha hög prioritet. De gröna näringarna och turismen är viktiga i det framtida näringslivet och bland annat där bör kommunen verka för nyetableringar.

Resultatmålet: År 2023 är Göingebon aktiv och självständig genom arbete eller företagande.

Resultatindikatorer med målnivå 2023:

- Andel hushåll med ekonomiskt bistånd 2,3 %
- Andel arbetslösa och sökande i program 11 %
- Svensk Näringsliv; företagsklimat, mätning service till företag 4,1

3.2 Kommunstyrelsens analys

3.2.1 Analys av insatser som leder till arbete och egenförsörjning

Extratjänster

Förvaltningen beskriver att arbetet med extratjänster fortskrider och ser det fortsättningsvis som ett framgångsrikt sätt att skapa insteg till arbetsmarknaden för utrikes födda göingebor. Det anser kommunstyrelsen givetvis är positivt då fokus fortsatt bör vara på att minimera antalet personer som har ekonomiskt bistånd. Samtidigt belyser förvaltningen olika indikatorer som tyder på att det kan komma att ske en viss åtstramning av extratjänster och beroende på vad som händer under kommande valår, ser kommunstyrelsen även det som en faktor som kan påverka extratjänsternas omfattning. Med hänsyn till det vill kommunstyrelsen lyfta frågan kring vilka planer som förvaltningen har om extratjänster skulle förvinna? Oavsett om förvaltningen arbetar med extratjänster, kvarstår ändå det faktum att vi har en stor grupp individer som fortfarande är arbetslösa i vår kommun. Hur arbetar förvaltningen med att få dem i arbete eller i studier?

Feriearbete

Precis som tidigare ser kommunstyrelsen feriearbete för ungdomar som betydelsefullt för att skolas in på arbetsmarknaden och att ansvaret för detta finns i hela samhället. Kommunstyrelsen ser det därför som glädjande att majoriteten av antalet feriearbeten fanns inom idéburen sektor och anser att förvaltningen gör ett bra arbete. Beträffande feriearbete efterfrågar kommunstyrelsen en beskrivning av hur förvaltningen arbetar med den uppsökande verksamheten mot idéburen sektor och undrar även vilken bild den idéburna sektorn har vad gäller feriearbete. Är behovet mättat genom de 79 feriearbetare som arbetade inom den idéburna sektorn eller hade samtliga 129 platser kunnat tillsättas?

Motprestation för att få ekonomiskt bistånd

Förvaltningen redogör på ett tillfredsställande sätt för antal avslag för att få ekonomiskt bistånd utifrån kösuppdelning. Det framgår att 361 unika huvudpersoner har fått avslag för att få ekonomiskt bistånd under 2020. Vidare beskrivs det att kommunstyrelsen antog en riktlinje 2019 som betonar att varje annan möjlighet till försörjning ska utredas vid handläggning. Kommunstyrelsen undrar om förvaltningen har utvärderat riktlinjen och vilken effekt den har på antalet avslag. Kan förvaltningen redogöra för hur många som har fått avslag på grund av att de bryter mot riktlinjen inom ramen för beslutet? Kommunstyrelsen drar gärna lärdomar av den erfarenhet förvaltningen har av detta.

Analys kring möjligheter att slå samman socialtjänstrapporten med Vägen till arbete

Kommunstyrelsen har tidigare betonat att förvaltningen borde överväga möjligheten att samordna socialtjänstrapporten med verksamhetsrapporterna Vägen till arbete och En bra start i livet, vilket nu realiserats. Kommunstyrelsen vill poängtera vikten av att fortsatt inkludera information som tidigare fanns i socialtjänstrapporten i befintliga rapporter, för att detta inte ska gå förlorat. Många av de analyser som tidigare gjorts inom ramen för kommunstyrelsens arbete med de politiska analyserna för socialtjänstrapporten, belystes även i genomlysningen av socialtjänsten som Startpoint genomförde och resulterade i en rapport. Det är därför av vikt att information kring socialtjänsten i verksamhetsrapporterna även fortsättningsvis lyfts för att den politiska analysen ska kunna fortskrida på ändamålsenligt sätt..

3.2.2 Politisk analys av verksamhetsrapporten

Arbete

Kommunstyrelsen kan liksom förvaltningen konstatera att man från ett redan högt utgångsläge har rört sig ytterligare uppåt vad gäller antalet arbetslösa, framför allt bland unga. För att få ner arbetslösheten i kommunen krävs ett kontinuerligt arbete från såväl förvaltning som politik. Kommunstyrelsen kommer fortsatt arbeta för att påverka staten och Arbetsförmedlingens roll och som ev. på både kort och lång sikt kan leda till positiv förändring för göingebo. Det krävs ett arbete på såväl bortaplan som på hemmaplan. Kommunstyrelsen undrar således om förvaltningen har en långsiktig plan kring hur de ska minska arbetslösheten i Östra Göinge?

Vidare noterar kommunstyrelsen att förvaltningen framhåller att det finns större potential på arbetsmarknaden än vad som används. Kommunstyrelsen efterfrågar därmed vilket arbete förvaltningen bedriver för att nå och engagera näringslivet? Finns det en omvärldsbevakning idag som innefattar en uppsökande verksamhet mot det befintliga näringslivet? Det handlar delvis om att få människor i sysselsättning, men samtidigt vara serviceinriktad mot kommunens näringsliv för att snabbt kunna tillgodose deras behov. Det är viktigt att engagera en bredd av aktörer för att fler ska ta ansvar för att göingebo kommer i sysselsättning och att man därigenom tillsammans kan minska arbetslösheten.

Förutsättningar för att klara studier

Förvaltningen framhåller att man inför skolstart tillfrågat 120 studerande om de är intresserade av att få extra stöd i studierna och det framgår att 52 svarat ja på frågan. Det framgår dock inte om de övriga 68 personerna svarat nej eller vet ej på frågan. Kommunstyrelsen undrar på vilka grunder förvaltningen valt ut de studerande som blivit tillfrågade? Om förvaltningen valt ut 120 studerande baserat på att de anses behöva extra stöd i studier, men enbart 52 studerande själva anser det, vad bedömer då förvaltningen det beror på att 68 personer av de 120 tillfrågade inte anser att de behöver extra stöd i studier?

Förvaltningen redogör för andel godkända kursbetyg. I tabellen framgår det att det inte är möjligt att redovisa könsuppdelad statistik eftersom detta inte finns tillgängligt i verksamhetssystemet. Kommunstyrelsen ställer sig frågande kring varför så är fallet? Borde man inte med dagens verksamhetssystem kunna presentera en könsuppdelad statistik?

Eget företagande som alternativ till anställning

Det framgår att en kurs i entreprenörskap ska starta, vilket kommunstyrelsen ser som positivt. Vidare beskrivs det också att det främst finns ett behov av ökad kunskap kring att starta eget inom skötsel av utemiljöer och industriteknisk utbildning. Det är ett behov som är kopplat till redan etablerade utbildningar som erbjuds på Göinge utbildningscenter. Kommunstyrelsen instämmer med att behovet på GUC behöver tillgodoses, men ser samtidigt en större potential i att även fler ska kunna erbjudas att gå en kurs kring entreprenörskap och starta eget. Kommunstyrelsen ser gärna att förvaltningen beskriver hur de aktivt arbetar för att stötta presumtiva entreprenörer och möjliggöra för skapandet av fler hållbara företag i kommunen.

Eget ansvar

Förvaltningen konstaterar att kommunen har ett stort antal arbetslösa som går på ekonomiskt bistånd, men som skulle kunna utföra ett arbete. Samtidigt föreligger en problematik kring att grönytor, parker osv. inte sköts på rätt sätt. Kommunstyrelsen undrar vilka hinder det finns för att dessa arbetslösa människor inte ska kunna genomföra dessa arbetsuppgifter samt vilka möjligheter det finns för att de ska kunna genomföra det? Det går hand i hand med synen på motprestation.

Förvaltningen redogör att andelen i behov av försörjningsstöd har minskat. Är det så att befolkningstillväxten har mattats av, att de som uppburit försörjningsstöd flyttat från kommunen eller är det så att förvaltningens insatser ger effekt? Kommunstyrelsen ser gärna att förvaltningen även redogör kring vad minskningen beror på.

Samarbete och samverkan

Kommunstyrelsen har en förståelse för de förutsättningarna förvaltningen har genom att man arbetar med en bred grupp av människor och förstår också att det därigenom krävs samarbete med en bredd av aktörer. Det är viktigt i detta sammanhang med ett förebyggande arbete för att se till att människor inte hamnar i negativa sammanhang och utvecklar ett kriminellt beteende. Kommunstyrelsen ser positivt på förvaltningens tydlighet kring de olika insatser och projekt de arbetat med och vilka resultat det ger. Kommunstyrelsen ser gärna att förvaltningen fortsätter med det.

Jämställdhet

Kommunstyrelsen vill understryka att det ska vara lika lätt för kvinnor och män att starta företag. Att mäta om förutsättningarna faktiskt är jämställda är dock svårt, vilket ofta leder till att utfall/resultat mäts och slutsatser dras sedan utifrån detta om det är jämställt eller inte. Ambitionen måste vara att skapa förutsättningar för jämställdhet, där t.ex. entreprenörskap i skolan kan vara ett sätt. Kommunstyrelsen vill poängtera att mätningar utifrån utfallet inte tydliggör om något är jämställt eller inte, utan förvaltningen behöver arbeta proaktivt för att i så stor utsträckning som möjligt säkerställa att förutsättningarna är det.

DUA överenskommelse mellan kommunen och Arbetsförmedlingen

Förvaltningen nämner olika satsningar kopplade till entreprenörskap. Bland annat ska en kurs i entreprenörskap starta och i enlighet med DUA-överenskommelsen mellan kommunen och AF ska även ett tredje spår innefatta att starta eget. Där utgör Göingematchningen en nod för nätverk mellan utbildningssamordnare, Nyföretagarcentrum och näringslivsenheten. Kommunstyrelsen frågar sig om och hur de olika insatserna kring entreprenörskap och starta eget hänger ihop och samordnas av förvaltningen?

3.2.3 Fördjupningsområde

Det är viktigt att följande områden lyfts fram tydligt i kommande verksamhetsrapport och att förvaltningen tydligt redogör för hur man arbetat med dessa områden.

Samverkan

Det pågår en mobilisering kring skolans verksamheter. Förvaltningen bör därför aktivt arbeta med att koppla skolans verksamheter med AME/feriearbete.

Extratjänster

Enligt uppgifter finns det signaler att extratjänsterna i framtiden kan komma att reduceras eller helt försvinna. Hur planerar förvaltningen att möta de eventuella utmaningar som då kan uppstå?

Arbetslöshet

Det finns ca 900 arbetslösa i kommunen och samtidigt finns det arbetsuppgifter som behöver genomföras inom förvaltningen. Vilka hinder eller möjligheter finns det för att de arbetslösa ska kunna genomföra dessa arbetsuppgifter?

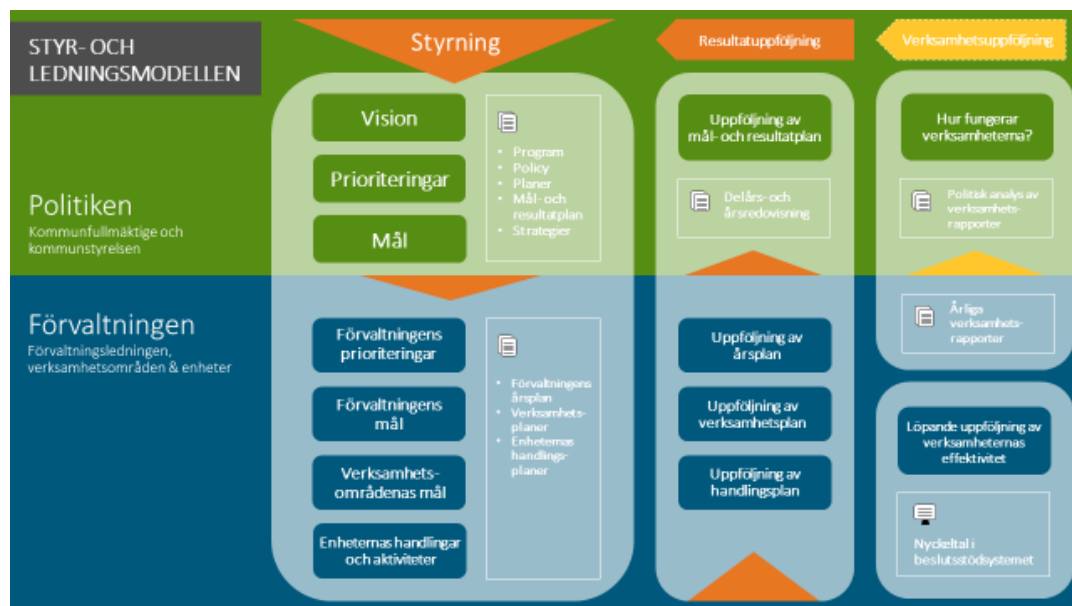

4 Uppföljning och utvärdering

Nedan följer en kortare beskrivning av den modell enligt vilken kommunstyrelsens resultatutskott arbetar utifrån.

4.1 Modell för uppföljning och utvärdering

En viktig del i alla styr- och ledningsmodeller är att det finns en tydlig metod för hur uppföljning och utvärdering ska fungera. I den av kommunfullmäktige fastställda styr- och ledningsmodellen har dessa delar en uttrycklig och framträdande roll som åskådliggörs enligt nedan.

Utifrån Verksamhetsrapporterna arbetar politiken enligt följande utvärderingsmodell:

1. Verksamhetsrapporten för ett område presenteras för kommunstyrelsen.
2. Verksamhetsrapporten remitteras till kommunstyrelsens resultatutskott.
3. Utskottet arbetar fram en politisk analys kopplat till styrande politiska dokument.
4. Analysrapporten överlämnas till kommunstyrelsen för behandling.
5. Kommunstyrelsens fastställda analys framläggs för kommunfullmäktige för presentation, genomgång och politisk debatt.

Resultatet av utvärderingen ska sedan sammanställas och analyseras. Fyra frågeord kan vara till hjälp vid analyser:

- Skillnader?
- Tendenser?
- Samband?
- Orsaker?

4.2 Syfte och metod vid utvärdering av verksamhetsrapport

I analysen kommer man förhoppningsvis att:

- göra en helhetsbedömning i förhållande till målen

- söka framgångsfaktorer respektive söka orsaker till att man inte når målen
- skapa tankar/idéer kring framtida inriktningar/mål

Det finns en rad utgångspunkter för politiker att förhålla sig till inför utvärderingsarbetet. Det är viktigt/nödvändigt att:

- sätta sig in i verksamheterna och förstå dessa
- förstå vad förvaltningen vill med sitt arbete inom olika verksamheter
- förstå vilka utmaningar/prioriteringar verksamheterna har framför sig
- skapa sig en insikt vad som är reglerat i lagar och förordningar
- skilja på verksamheternas grunduppdrag och det som är uppsatt i lokala politiska mål och dokument
- fokusera på resultat och inte på aktiviteter
- förstå att vissa delar av verksamheterna i dagsläget kan vara svåra att följa upp och utvärdera

5 Övergripande dokument

5.1 Styrande dokument för området Vägen till arbete

Utöver Mål- och resultatplanen finns som komplement en rad politiskt framtagna dokument. På kommunfullmäktigenivå benämns dess som programhandlingar, policy och långsiktiga planer och har en varaktighet på mer än 10 år. Motsvarande dokument på kommunstyrelsenivå benämns strategier och har ett kortare tidsperspektiv, dock ofta längre än en mandatperiod. För området Vägen till arbete finns följande fastställda handlingar på de olika politiska nivåerna.

5.1.1 Kommunfullmäktigenivå

- Mål- och resultatplanen 2020 – 2023.
- Programhandling Kunskap – kompetens - arbete
- Programhandling Från nyinflyttad till stolt Göing

5.1.2 Kommunstyrelsenivå

- Strategin Vägen till arbete
- Strategin Öppen dörr för näringslivet

5.1.3 Kommunfullmäktige avseende Vägen till arbete

Mål- och resultatplanen 20120 - 2023

En sammanfattning av innehållet som berör Vägen till Arbete finns i avsnitt 3.1

Programhandlingen Kunskap – kompetens - arbete

Programhandlingen lyfter fram kommunens övergripande ansvar rörande arbetsmarknadens utveckling;

- Östra Göinge kommun ska vidta eller på annat sätt främja åtgärder för att förebygga arbetslöshet eller minska verkningarna av arbetslöshet. (Lag 1944: 475)
- Tillväxt och ökad sysselsättning på arbetsmarknaden ska främjas genom kommunens ansvar för socialtjänst, skola och vuxenutbildning utvecklas i samarbete med andra myndigheter och organisationer.
- Östra Göinge kommun ska tillsammans med andra aktörer inom olika sektorer aktivt främja lokal anpassning av den nationella sysselsättningspolitiken.

Även om kommunens insatser ska riktas mot alla för att minska den totala arbetslösheten, så är det ändå följande grupper som i första hand ska prioriteras;

- Ungdomar
- Utrikesfödda
- Personer med funktionsnedsättning
- Personer äldre än 55 år

Insatser för att åstadkomma resultat ska ske genom samverkan mellan olika verksamheter i den kommunala förvaltningen, men också genom samarbete med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, företag, föreningar och ideella organisationer m.fl.

Programhandlingen är tydlig med att det är lätt att fokusera på åtgärder riktade mot aktuella arbetslöshetsgrupper. Men för att inte enbart klara dagens utmaningar utan även morgonda-

gens, är det viktigt att kommunen agerar utifrån ett bredare perspektiv. Av den anledningen pekar den här programhandlingen på följande tre prioriterade insatsområden:

- Utveckla den lokala arbetsmarknaden.
- Underlätta inträdet på arbetsmarknaden.
- Säkra behovet av arbetskraft.

För att underlätta **en utveckling av den lokala arbetsmarknaden** pekar programhandlingen på följande målbilder år 2025;

- Det finns ett med individen i centrum fastlagt konstruktivt samarbete mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, privata och offentliga arbetsgivare, parter på arbetsmarknaden och utbildningsanordnare m.fl.
- Ökar sysselsättningen genom en hög grad av lokal innovation och förnyelse av näringsliv och arbetsmarknad.
- Bidrar skolan på alla nivåer till att elevernas kunskaper om och intresse för entreprenörskap ökar.
- Stöder ett hållbart transportsystem och en modern digital infrastruktur en utvidgning av den lokala arbetsmarknaden.

För att **underlätta inträdet på arbetsmarknaden** pekar programhandlingen på följande målbilder år 2025;

- Matchas lediga arbeten mot lämplig arbetskraft.
- Underlättas inträdet på arbetsmarknaden genom att det erbjuds ett brett utbud av arbetsmarknadsaktiviteter av olika slag, t.ex. studier och praktik.
- Genomförs behovsanpassade insatser för individer som har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden.
- Främjas möjligheten att starta och bedriva verksamheter inom den sociala ekonomin.

För att **säkra behovet av arbetskraft** pekar programhandlingen på följande målbilder år 2025;

- Kommunen är en aktiv part i det regionala samarbetet med att utveckla kompetensplattformar i syfte att tillgodose behoven av arbetskraft.
- Utbildningarna är anpassade till rekryteringsbehoven genom att utbildningsanordnare och arbetsgivare tydligt och tillsammans formulerar vilka behov av kompetens som finns.
- Kommunen främjar livslångt lärande och utvecklingen av utbildningsinfrastrukturen.
- Barn, ungdomar och vuxna ges såväl teoretisk som praktisk kunskap om arbetsmarknaden, för att kunna göra välgrundade val avseende utbildning och arbete.
- Skånes Gröna Hjärta är ett väl etablerat varumärke för platsen Östra Göinge.

Programhandlingen Från nyinflyttad till stolt Göing

Under de senaste åren har kommunen tagit emot ett stort antal nyinflyttade som kommit till Sverige som flyktingar till följd av krig och oroligheter i andra delar världen. Många av dessa vill här börja ett nytt liv i trygghet för sig och sina anhöriga. Alla som flyttar till kommunen har behov av att känna tillhörighet och av att komma in i lokalsamhället men för vissa grupper är utmaningen större än andra. Ett arbete och möjligheten till egenförsörjning är en av de viktigaste nycklarna till delaktighet och gemenskap med andra i den nya kommunen.

Programhandlingen pekar bland annat på följande utmaningar rörande arbetsmarknaden;

- Många nyinflyttade har inte tillräckliga förutsättningar för att få tillträde till arbetsmarknaden.
- Kommunens branschstruktur underlättar inte för nyinflyttade som står långt från arbetsmarknaden att få ett arbete.
- Väntan under asylperioden används inte på ett meningsfullt sätt för åtgärder som underlättar framtida inträde på arbetsmarknaden.
- Den bristande samverkan inom det arbetsmarknadspolitiska fältet

I programhandlingen görs följande övervägande rörande sysselsättningen och dess problematik.

En av samhällsutmaningarna just nu är att ge de nyanlända tillräckliga kompetenserna och färdigheter för att kvalificera sig till ett arbete på den avancerade svenska arbetsmarknaden. Detta kräver insatser både på central och på lokal nivå. Det handlar om språkkunskaper, validering av tidigare utbildning och erfarenhet, utbildningsinsatser av olika slag, yrkespraktik, översyn av regelverk, samverkansformer mellan myndigheter etc. Men med tanke på att så stor del av de nyanlända inte ens har gymnasieutbildning eller kvalifikationer som passar den svenska arbetsmarknaden kanske detta ändå inte kommer att vara tillräckligt. Även om denna utmaning inte kan lösas eller hanteras enbart på lokal nivå bör den uppmärksammas lokalt eftersom de sociala och ekonomiska effekterna av att nyanlända inte kommer in på arbetsmarknaden uppstår och måste hanteras lokalt.

Men även om en nyanländ skulle ha tillräcklig kompetens och utbildning för att ta ett arbete på den svenska arbetsmarknaden förekommer så kallad strukturell diskriminering som innebär att den sökande kanske inte ens får chansen att presentera sig och sina kunskaper för en möjlig blivande arbetsgivare. Även avsaknad av sociala nätverk och kontakter i arbetslivet är ett problem för många nyanlända som måste hanteras genom åtgärder på lokal nivå.

Den tid de nyinflyttade asylsökande väntar på besked om uppehållstillstånd måste utnyttjas till åtgärder som rustar dem för det svenska samhällets krav bättre än idag. En meningslös och ovisst väntan under så lång tid bryter ner även den starkaste individ, vilket inte kan vara i någons intresse. Även detta är primärt en fråga för den centrala nivån men eftersom konsekvenserna återigen måste hanteras lokalt är det kommunernas ansvar att trycka på och beskriva vilka konsekvenserna blir om den tid den enskilde väntar på besked om asyl inte utnyttjas bättre än idag.

En av slutsatserna i programhandlingen är att kommunen bör arbeta kontinuerligt med att utveckla och förbättra samverkan med ansvariga myndigheter och andra aktörer som verkar inom det arbetsmarknadspolitiska fältet.

5.1.4 Kommunstyrelse avseende Vägen till arbete

Strategin Vägen till arbete

Strategin lyfter övergripande utgångspunkter och utmaningar med direktiv.

- Individens
  - Alla människor ska ses som tillgångar och ges goda förutsättningar att bidra till det gemensamma samhället.
  - Individens ska ses och mötas i sitt sammanhang. Det ställer krav på tvärgående kontakter och samarbeten över förvaltningens interna organisationsgränser och projekt.
- En bra start i livet
  - Genom samverkan med näringslivet och andra samhällsaktörer ska för- och grundskola rusta barn och unga med arbetsmarknadskännedom och yrkesorientering fri från klass- och könskodning.

- Förvaltningen ska bevaka skolgången för Östra Göinges gymnasieelever och aktivt verka för att gymnasieutbildningen fullföljs.
- Kommunens ansvar
  - Som arbetsgivare ska kommunen agera som ett föredöme för övriga lokala arbetsgivare och på olika sätt utveckla sitt eget arbete med personalförsörjning.
  - Som största lokala arbetsgivare har kommunen ett ansvar för att driva och vara motor i samverkan med övriga samhällsaktörer.
  - Förvaltningen ska uppmuntra göingebor till livslångt lärande och i de fall där arbetsmarknadens förändring så kräver, bidra till omställning av yrkeskarriärer inom ramen för utvecklingstrappan.
- Egenansvar
  - Varje göingebo i behov av egenförsörjning har rätt till en individuell utvecklingstrappa med tydliga del- och slutmål. Möjligheterna för individen att nå målen ska vara rimliga.
  - Arbetet bygger på samverkan och stöd, men det är individen själv som måste vara aktiv. Konsekvenserna av att inte anta och följa den utvecklingstrappa som erbjuds, ska kommuniceras klart och tydligt.
- Möten mellan människor
  - I samverkan med näringslivet och övriga samhällsaktörer ska förvaltningens olika verksamheter tillsammans verka för att skapa tillgängliga, ofta återkommande och välbesökta möten i kreativa miljöer

Strategin Öppen dörr för näringslivet

Företagen går först

En bra dialog mellan företag och kommun är grundläggande för ett gott näringslivsklimat. Dialogen sker på en rad olika sätt genom att kommunen bland annat fungerar som myndighet, service- och uppdragsgivare samt markägare. Den kommunala verksamheten har därmed en tydlig påverkan på företagets villkor.

Prioriteringar:

Myndighetsutövning. Östra Göinge kommun ska arbeta med att utveckla och stärka bemötande och tillgänglighet i myndighetsutövningen. Den ska ske snabbt, effektivt och rättssäkert. En effektiv service med korta beslutsvägar och ledtider är av stor vikt för företag. Vad gäller tillstånds- och tillsynsfrågor behöver beslutsprocessen, handläggningstider och de lagar och förordningar kommunen har att ta hänsyn till tydligt beskrivas, kommuniceras och följas upp. Sambandet mellan företagets förväntningar och vad kommunen kan leverera blir då tydligt.

Starta, verka och växa. I Östra Göinge ska det vara enkelt att starta, verka och växa. Näringslivet ska vara hela kommunens angelägenhet. Det är ett förhållningssätt som ska känneteckna Östra Göinge. Företagare ska bli än mer medvetna om att kommunens process är snabb och smidig. Ett kontinuerligt och proaktivt arbete krävs för att det ska vara enkelt att snabbt etablera och expandera företag i kommunen. Detta görs genom att tillhandahålla rätt service, attraktiv byggklar mark, tillgängliga lokaler samt möta företagen i dörren med valmöjligheter och lösningar.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltning och bolag:

- Förvaltning och bolag ska beskriva och kommunicera interna processer som riktar sig till näringslivet. Rättigheter, möjligheter och skyldigheter ska framgå tydligt.

- Förvaltning och bolag ska till samtliga verksamheter förmedla förståelsen av näringslivets betydelse för kommunens utveckling och tillväxt. Näringslivet är hela kommunens angelägenhet där ”alla dörrar är öppna” för företagen, vilket är ett förhållningssätt som ska prägla hela kommunen.

Göingeandan

Ett bra näringslivsklimat bygger på ett nära samarbete mellan kommun och företag. I Östra Göinge måste alla aktörer i samhället bidra till att öka status och identitet för platsen, som Skånes gröna hjärta. Att förbättra bilden av Östra Göinge och stärka attraktionskraften måste upplevas som lönsamt och kräver samverkan mellan kommun och näringsliv. Genom samverkan skapas en medskaparanda, Göingeanda, där kommunens roll som möjliggörare är stark och förväntan på företagen att åta sig ägarskapet är tydlig.

Prioriteringar:

Göingeanda Näringslivet är en av kommunens viktigaste ambassadörer för utveckling och nyetablering samt för att bidra till platsens attraktivitet. Det är ett gemensamt ansvar att tillsammans med stolta ambassadörer och förebilder utveckla Östra Göinges unika värden för näringslivet. Olika typer av aktiviteter som involverar såväl kommun som näringsliv kan skapa tillit och förståelse för varandras ömsesidiga beroende. Perspektivet utifrån och in där kommunen är lyhörd för näringslivets behov ska vara i fokus. Skolan och externa aktörer är också viktiga samarbetsparter för att nå goda resultat.

Kommunstyrelsens direktiv till förvaltning och bolag:

- Genom samverkan med näringslivet, andra samhällsaktörer och myndigheter ska kommunen vara en möjliggörare och skapa förutsättningar för näringslivets utveckling.
- I samverkan med näringslivet och andra samhällsaktörer ska förvaltning och bolag verka för att skapa och upprätthålla tillgängliga, återkommande och kreativa mötesplatser.
- Förvaltning och bolag ska lyfta vikten av och verka för att stärka Östra Göinge som platsen Skånes gröna hjärta, tillsammans med näringslivet och övriga aktörer i samhället.